

BASI ; KRZYSIA

BASI I KRZYSIA PODRÓŻE W CZASIE

SCENARIUSZ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA 10-12 LATKÓW

Organizator:
Muzeum Wojska w Białymstoku
ul. Jana Kilińskiego 7, 15-089 Białystok

Autorki scenariusza: Ewelina Sarosiek, Marzena Wilczko
Opracowanie graficzne: Barbara Bielawiec

Licencja CC: Uznanie autorstwa — Użycie niekomercyjne 3.0 Polska

Projekt „Basi i Krzysia podróże w czasie” dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”

Czas trwania zajęć: 60 min

Wiek uczestników 10-12 lat
Liczba uczestników zajęć: max 30 os.

CELE ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

Uczestnicy

- definiują pojęcie „patriotyzmu”;
- rozwijają umiejętności poszukiwania, selekcji, analizy i skalania informacji historycznych;
- budują szacunek i więź z polskim dziedzictwem kulturowym poprzez poznanie przykładów osiągnięć i postaw Polaków w przeszłości i obecnie.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

- Rysunki dzieci w sytuacjach solidarności i pomocy innym (zał. 1);
- Klocki;
- Zestaw schematów do ułożenia klocków (zał. 2.);
- Przedmioty codziennego użytku i pamiątki rodzinne (stare zdjęcia, stara broszka, album ze zdjęciami, atlas historyczny, stary i wymięty, papierek po cukierku, manierka, biało-czerwona opaska itp.);
- Kontur mapy II Rzeczypospolitej Polski (zał. 3A) i elementy uzupełniające (zał. 3B);
- Kolorowy sznurek;
- Przezroczysta folia z nakreślonymi współczesnymi granicami Polski (zał. 3C).

Przebieg zajęć

Wstęp

- poznanie grupy oraz podanie zasad obowiązujących w czasie spotkania.

Patriota

- prowadzący podaje proste pojęcia „patriotyzmu” i „patrioty”. Wyjaśnia je, prowadzi krótką rozmowę z dziećmi, aby lepiej je zrozumiały. Przedstawia dzieciom postać Zaleszczotka, bohatera książki „Basi i Krzysia podróże w czasie”. Opowiada krótko o książkowych losach Basi i Krzysia.

Mieszko I

- dzieci łączą się po 3-4 osoby biorąc się za ręce — prowadzący wyjaśnia, że są to rodziny. Następnie rodziny łączą się w rody — kilka rodzin bierze się za ręce — prowadzący wyjaśnia czym jest ród. Na koniec wszystkie dzieci łączą się za ręce w jedno plemię — prowadzący wyjaśnia pojęcie plemienia. Następnie usadza wszystkich w kole i przywołuje historię Mieszka I i plemienia Polan. Tłumaczy jak wyglądało życie ówczesnych, na czym opierały się stosunki między członkami plemienia oraz opisuje rolę księcia. Podkreśla jak ważne dla istnienia plemienia było poczucie przynależności do wspólnoty.

Plansza edukacyjna nr 1

Złoty Wiek Polski

- w kolejnym ćwiczeniu dzieci mają zrozumieć jak ważny jest wspólny język. Prowadzący (lub nauczyciel/opiekun grupy — na zaproszenie prowadzącego) stara się, nie używając polskich słów, a jedynie nieartykułowanych i nieoczywistych dźwięków oraz gestów skłonić dzieci do wykonania dwóch czynności: mają przejść na drugą stronę sali, a następnie usiąść plecami do siebie. Po wykonanym, lub nie, zadaniu, prowadzący pyta dzieci o rolę mowy i znajomość wspólnego języka. Czym jest język dla wspólnoty ludzi? Nakreśla historię języka polskiego jako języka w piśmie, przywołuje sylwetkę Mikołaja Reja.

Plansza edukacyjna nr 2

Odsiecz Wiednia

- prowadzący przechodzi do wprowadzenia zasad jakie muszą panować we wspólnocie ludzi, których charakteryzuje patriotyzm. Opowiada o potrzebie solidarności, myśleniu o wspólnym interesie. Pokazuje pięć rysunków (Załącznik nr 1), dzieci opowiadają jakie zachowania widzą na planszach, starają się wyjaśnić dlaczego postawy solidarności i wzajemnej pomocy są ważne. Nawiązuje do sylwetki Jana III Sobieskiego i wydarzeń z Wiednia z 1683 r.

Plansza edukacyjna nr 3

I rozbiór Polski

- prowadzący krótko opowiada o konsekwencjach braku solidarności we wspólnocie ludzi, a także przedkładania interesu własnego nad interes wspólny. Jako przykład podaje historię rozbiorów Polski.

Plansza edukacyjna nr 4

Konstytucja 3 Maja

- prowadzący dzieli dzieci na kilkusobowe grupy. Rozdaje im zestaw klocków oraz rysunek przedstawiający jaką budowlę mają razem zbudować (Załącznik nr 2). Z każdej grupy zabiera po 1 dziecko, za drzwiami sali prosi ich by byli „hamulcowymi” w swoich grupach, czyli robili wszystko, by ta budowa się nie powiodła. Pozostali członkowie grup nie powinni wiedzieć o tym zabiegu. Po kilku minutach zmagania, prowadzący przerywa prace grup i zaprasza do refleksji — czy da się współpracować w grupie, w której nie wszyscy stosują się do zasad współpracy? Wprowadza pojęcie zasad i prawa. Opowiada o konstytucji 3 maja.

Plansza edukacyjna nr 5

Insurekcja

- prowadzący zaprasza do kolejnego etapu zabawy. Tym razem wyznacza osoby, które w trakcie całego ćwiczenia nie mogą się poruszać, włączać w pracę grupy oraz rozmawiać. Pozostali mają swoje dotychczasowe zadania. Po krótkim czasie, widząc, że ukończenie budowy nadal jest niemożliwe, prosi o chwilę uwagi i wyjaśnienia, że najlepiej jeśli wszyscy członkowie wspólnoty są zaangażowani we wspólną sprawę. Na koniec zaprasza grupy do zbudowania swoich budowli, wszyscy mają to samo zadanie: jak najszybciej ukończyć budowlę. Przywołuje historię insurekcji kościuszkowskiej i próbę włączenia chłopów we wspólną walkę. Wspomina również pozostałe polskie powstania narodowowyzwoleńcze okresu zaborów.

Plansza edukacyjna nr 6

Powstanie styczniowe

- wszyscy siadają w kole, prowadzący rozkłada na środku różne przedmioty (stare zdjęcia, stara broszka, album ze zdjęciami, atlas historyczny, stary i wymięty, papierek po cukierku, manierka, biało-czerwoną opaskę itd.) Dzieci decydują co może być pamiątką po przodkach, a co nie. Prowadzący zaprasza do rozmowy nt. pamiątek rodzinnych, jaka rolę odgrywają one dla narodu? Wnioski: wspólna pamięć łączy, tak jak pamięć o powstaniach łączyła Polaków i pobudzała do marzeń o własnym, wolnym kraju. Wspólna pamięć i język scalają naród.

Plansza edukacyjna nr 7

Odzyskanie niepodległości

- prowadzący opowiada o odzyskaniu przez Polskę niepodległości po 123 latach zaborów. Układa na środku kontur mapy II RP (Załącznik nr 3A), dzieciom rozdaje kartki przedstawiające to, co należy zorganizować/zbudować w państwie (Załącznik nr 3B). Przed takim zadaniem — budowy państwa, stanęli nasi przodkowie w momencie odzyskania przez Polskę niepodległości. Najpierw dzieci „wkładają” w kontury II RP to co ma naród, z czym wchodzi na tą budowę, tj. własne ręce, wspólny język, wspólną pamięć i historię. Następnie dokładają to, co muszą zbudować w odrodzonym państwie: urzędy, szkoły, szpitale, drogi, komunikację, domy, sklepy, gospodarstwa rolnicze, wojsko oraz ustalić prawo. Po uzupełnieniu „mapy” prowadzący wyjaśnia jak trudnym było odbudowanie państwa polskiego.

Plansza edukacyjna nr 8

Okupacja

- prowadzący przechodzi do tematu wybuchu II wojny światowej. Używa kolorowych sznurków, by pokazać jak ziemie polskie zostały znowu podzielone przez sąsiadów. Z mapy znikają polskie szkoły, urzędy, szpitale, sklepy... a zostają: wspólny język, pamięć, historia oraz własne ręce. Prowadzący krótko nakreśla jak Polacy przetrwali czasy wojenne i angażowali się w walkę z okupantami.

Plansza edukacyjna nr 9

Czasy współczesne

- z naszej mapy prowadzący zabiera kolorowe sznurki, a nakłada na nią folię z nakreślonymi współczesnymi granicami Polski (Załącznik nr 3C). Dzieci znów układają to, co wnosi naród do nowego państwa: język, tradycja, pamięć oraz własne ręce, dokładają to, co znowu należy zbudować.

Plansza edukacyjna nr 10

Zakończenie i podsumowanie zajęć

- zaproszenie do krótkiej rozmowy nt. jak możemy dbać o to, by nasze państwa trwało i miało się dobrze. Przywołujemy wszystkie wątki dotychczas poruszane w czasie zajęć: poczucie wspólnoty, odpowiedzialność za wspólne dobro.

